

πομεν, καὶ τοὶ καὶ παρὰ βυζαντινοῖς συνηθεστάτη, δὲν ἀνεγνώρισθη ὁμοῦς ὑπὸ τῆς ἐκκλησίας· διότι ἐν τῇ *Ἐρμηνείᾳ τῆς ζωγραφικῆς*, ἥτις κατὰ τὸν *ΙΕ'* αἰῶνα ἴσως γραφείσα ὑπὸ τινος Διονυσίου ἱερομονάχου τοῦ ἐξ Ἀγραφῶν, εἶναι τὸ μόνον ἐγχειρίδιον περὶ τῆς βυζαντινῆς ζωγραφικῆς ἐπὶ τῇ βάσει παραδόσεων καὶ τύπων παραδεδεγμένων ὑπὸ τῆς ἐκκλησίας συνταχθέν, δὲν ἀναφέρεται ὁ ἐν χρήσει τύπος πρὸς ἐξεικόνισιν τοῦ ἁγίου Γεωργίου. Τοῦτο φέρει ἡμᾶς εἰς τὸ συμπέρασμα ὅτι ἐξ ἀρχαίως τύπου εἰκόνας καὶ ἡ χριστιανικὴ ἀπεικόνισις ἐλήφθη. Καὶ πράγματι αἱ ἀρχαῖαι εἰκόνας αἰ παριστώσαι τὸν Βελλεροφόντην κτείνοντα τὴν Χίμαιραν παρυσιαίζουσι καταπληκτικὴν ὁμοιότητα πρὸς τὰς εἰκόνας τοῦ ἁγίου Γεωργίου κτείνοντος τὸν δράκοντα. Μία πρὸ πάντων, ληφθεῖσα ἐξ ἀρχαίας κύλικος καὶ δημοσιευθεῖσα ὑπὸ τοῦ Γερμανοῦ ἀρχαιολόγου Jahn, εἶναι ἀπαράλλακτος τῇ χριστιανικῇ. Ἡ Χίμαιρα, ἀντικαθίστωσα τὸν δράκοντα καὶ τούτῳ παρεμφερῆς, σπαίρει ὑπὸ τοὺς πόδας τοῦ ἵππου πληγείσα ὑπὸ τοῦ δόρατος τοῦ Βελλεροφόντου, ὅστις φέρει περὶ τὴν κεφαλὴν ἀκτινωτὸν στέφανον, δι' οὗ ἡ χριστιανικὴ ζωγραφικὴ κοσμεῖ τὴν κεφαλὴν τῶν ἁγίων, ἀπομιμουμένη τὰς ὑπὸ τῆς ἀρχαίας τέχνης πικραστάσεις πολλῶν θεοτήτων. Ἀντὶ τῆς ἀλυσιδέτου ἡγεμονίδος, φαίνεται καὶ ἐν τῇ ἀπεικόνισι ταύτῃ ἰσταμένη γυνή τις, ἔγνωστον ποῖα ὄπισθεν δὲ νέος τις, ἴσως ὀδηγός, κάθηται ἀναλογῶν πρὸς τὸ ἐν τῇ εἰκόνι τοῦ ἁγίου παριστάμενον μεράκιον, ὅπερ, κατὰ τι συναξάριον, αἰχμαλωτισθὲν ὑπὸ τῶν Τούρκων ἀνῆρπασεν ὁ ἅγιος καθ' ἣν στιγμὴν ἠτοιμάζετο νὰ κεράσῃ ἐν τῇ τραπέζῃ τὸν Τούρκον αὐθέντην του καὶ τὸ ἔφερον ἐν ἀκαρεῖ θαυμασίως εἰς τοὺς γονεῖς του. Κλάδοι δὲ δένδρων ἐν τῇ εἰκόνι δεικνύουσιν ἐπίσης, ὡς ἐν τῇ χριστιανικῇ, ὅτι ἡ σκηνὴ συμβαίνει ἐν τοῖς ἀγροῖς.

Ἡ συμβολικὴ σημασία τοῦ μύθου εἶναι προφανῆς, ὅταν μάλιστα τὸν συνδυάσωμεν πρὸς τοὺς ὁμοίους αὐτῷ ἀρχαίους. Εἶναι ἤδη ἀποδεδειγμένον ὑπὸ τῆς συγκριτικῆς μυθολογίας, ὅτι ὁ Περσεύς, ὁ Ἡρακλῆς, ὁ Βελλεροφόντης, πρὸς οὓς ὁ ἅγιος Γεώργιος πολλὰς παρουσιάζει ὁμοιότητας, εἰσι θεότητες ἠλιακαὶ, οἱ δὲ φόνοι θηρίων παριστώσι τὴν ἐνέργειαν τοῦ φωτὸς διαλύοντος τὰ σκότη· τὴν ἰδέαν ταύτην ἐγκλείει προσέτι καὶ ὁ περὶ τοῦ φόνου τοῦ δράκοντος Πύθωνος ὑπὸ τοῦ Ἀπόλλωνος μῦθος, ἐξ οὗ ἴσως ἅπαντες οἱ λοιποὶ ἀπορρέουσι.

Ἐν τῇ συμβολικῇ δὲ τὸ φῶς καὶ τὸ σκότος ἀείποτε συνδέονται πρὸς τὸ ἀγαθὸν καὶ τὸ κακὸν πνεῦμα· οὕτω δὲ ὁ δράκων καὶ ὁ ὄφις κατέστησαν τὸ σύμβολον τοῦ διαβόλου, ἥτοι τοῦ κακοῦ πνεύματος· εἰς τὴν αὐτὴν σημασίαν κατέστησε καὶ ἡ λέξις Πύθων· «πνεῦμα Πύθωνος» ἥτοι διαβολικόν, λέγουσιν αἱ τῶν Ἀποστόλων

Πράξεις ὅτι εἶχε παιδίσκη τις προλέγουσα τὸ μέλλον. Ἐν τῷ κυπριακῷ ἄσματι περὶ τοῦ ἁγίου Γεωργίου πάντοτε ὁ δράκων ἀποκαλεῖται ποηρός, τὸ δὲ ἐπιθετὸν τοῦτο συνήθως εἰς τὸν διάβολον ἀποδίδεται. Αἱ ἀκολουθίαι τοῦ ἁγίου Δονάτου καὶ τῆς Παναγίας τοῦ Μεγάλου Σπηλαίου ἐπίσης ταυτίζουσι τοὺς δράκοντας πρὸς τὸν δαίμονα, καὶ ὑμνοῦσιν ὡς νίκην κατὰ τὸν διαβόλου τὸν φόνον ἐκείνων. Ἐκ τούτων κρίνω τις δὲν δύναται νὰ μὴ παραδεχθῇ ἀδιστακτως, ὅτι οἱ ὑπὸ τῶν συναξαρίων ἀναφερόμενοι φόνοι δρακόντων ὑπὸ ἁγίων, παριστώσι τὴν νίκην ἣν οὗτοι ἤραντο κατὰ τοῦ δαίμονος. Ἡ στενὴ συνάφεια τῶν ἰδεῶν τοῦ δράκοντος καὶ τοῦ διαβόλου ἐν τε τῇ γλώσσῃ καὶ ἐν ταῖς δοξασίαις τῶν χριστιανῶν, ἐγέννησεν ἐνωρὶς παρὰ τῷ λαῷ χονδροειδεῖς παρενοήσεις· διότι φυσικῶς τῷ λόγῳ ὁ λαὸς ἐσύγχυσε τὸ σύμβολον μὲ τὸ ἀντικείμενον, τὸ ὁποῖον παρίστα αὐτό· καὶ οἱ νενικημένοι ὄφεις οἵτινες ἀπεικόνιζον ἀλληγορικῶς τὴν ἥτταν τοῦ πονηροῦ πνεύματος, κατήνησαν εἰς τοὺς ὀφθαλμούς του ὄφεις ἀληθεῖς.

N. Γ. ΠΟΛΙΤΗΣ.

ΕΘΝΟΛΟΓΙΚΗ ΑΝΑΚΑΛΥΨΙΣ

Ὁ καθηγητὴς Δ^ρ Leitner, ὅστις περιηγήθη χάριν ἐπιστημονικῶν ἐρευνῶν τὴν χώραν *Δαρδεστάν* ἐν τῷ ὄροπεδίῳ τῆς Κεντρικῆς Ἀσίας, ἔπεμψεν ἐσχάτως πρὸς τὴν ἐν Βερολίῳ γεωγραφικὴν Ἐταιρίαν ἀξιοπεριέργους σημειώσεις περὶ μικρᾶς τινος φυλῆς, εἰς τὴν ὁποίαν ἀνεγνώρισε τοὺς ἀπογόνους *Μακεδονικῆς ἀποικίας Ἀλεξάνδρου τοῦ Μεγάλου* κατὰ τὴν εἰς τὰς Ἰνδίας ἐστρατείαν του. Τὰ λείψανα καὶ ἴχνη ἐξηφανισθέντος πρὸ πολλοῦ πολιτισμοῦ σώζονται ἐκεῖ κυρίως εἰς τὰ ἤδη ὑπάρχοντα γλυπτικὰ ἔργα, τὰ ὁποῖα ἂν καὶ ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ παριστάνωσι τὸν Βούδδα, τοσοῦτον ἐπιφαίνεται εἰς αὐτὰ ἡ ἐπιρροὴ τοῦ *Ἑλληνικοῦ πνεύματος*, ὥστε οὐδεμία σχεδὸν ὑπάρχει διαφορὰ μετὰξὺ αὐτῶν καὶ τῶν ἑλληνικῶν γλυπτικῶν ἔργων τῆς Μικρᾶς Ἀσίας, οὐτε διὰ τὸν ἀρχαιολόγον. Ἡ περαιτέρω ἀκριβεστέρα ἐξέτασις τῆς χώρας καὶ τῆς φυλῆς ταύτης θέλει ἔχει σπουδαία ἀποτελέσματα διὰ τὴν γλωσσολογίαν, ἐθνολογίαν καὶ καθολικὴν ἱστορίαν τοῦ πολιτισμοῦ.

X.

Αἱ ἐπιστημονικαὶ γνώσεις πρὸς ἡμῖσεως αἰῶνος οὐδὲν ἄλλο ἦσαν ἢ πολυτέλειά τις διανοητικὴ, ἀπλοῦν συμπλήρωμα ἐξόχου ἀνατροφῆς καὶ προνόμιον εὐαρίθμων τινῶν, καθότι ἡ ἐφαρμογὴ αὐτῶν εἰς τὰς τέχνας, τὴν βιομηχανίαν καὶ τὸν ἰδιωτικὸν βίον ἤτο μηδαμινή. Ἄλλ' ὁποῖα τεράστιος μεταβολὴ ἐπῆλθεν ἀπὸ τῆς ἐποχῆς ταύτης! Ἡ ἐπιστήμη ἐν τοῖς καθ' ἡμᾶς

χρόνοις εισέδυσεν εἰς πάσας τὰς ἔξεις τοῦ βίου καθὼς καὶ εἰς τὰς τέχνας καὶ τὴν βιομηχανίαν. Περιοδεύομεν διὰ τοῦ ἀτμοῦ πάντες οἱ μηχανισμοὶ τῶν ἐργοστασίων κινουῦνται ὑπὸ τοῦ ἀτμοῦ ἐπιστολογραφοῦμεν διὰ ἠλεκτρικοῦ ρεύματος· ἡ δὲ Βολταϊκὴ στήλη ἀντικατέστησε τοὺς ταχυδρόμους· ζωγραφούμεθα ὑπὸ τῆς χημείας λαμβανούσης συνεργὸν τὸν ἥλιον· φωτιζόμεθα ὑπὸ ἀερίου, ὅπερ χορηγεῖ ἡμῖν ἡ χημεία· διὰ τῆς χημείας ταριχεύομεν τὰ λαχανικὰ ἡμῶν διὰ τὸν χειμῶνα· ζητοῦμεν παρὰ τοῦ ἠλεκτρισμοῦ ν' ἀντικαταστήσῃ τοὺς κώδωνας τῶν οἰκιῶν ἡμῶν· ὁ λιθάνθραξ παρασκευαζόμενος χημικῶς παρέχει ἡμῖν τὰς λαμπρὰς καὶ στερεὰς βάραις τῶν ὑφασμάτων· τὰ τέκνα ἡμῶν παίζουσι μετὰ σφαιρῶν ἐξογκουμένων διὰ τοῦ ὑδρογόνου ἀερίου.

Ἀφοῦ δ' ἡ ἐπιστήμη τοσοῦτον ἐνδικφέρει ἡμᾶς, ἀφοῦ διηνεκῶς ἀναμύγνυται εἰς τὸν βίον ἡμῶν, ἕκαστος ὀφείλει νὰ μυηθῇ τὰς ἐπιστημονικὰς γνώσεις. Μέγας ἢ μικρὸς, πλούσιος ἢ πένης, οὐδεὶς δικαιοῦται νὰ μὲν ἄλλοτριος τῆς ἐπιστήμης, ἣτις ἐστὶν ὁ ἥλιος ὃν ἕκαστος ὀφείλει νὰ προσεγγίξῃ ἵνα θερμανθῇ καὶ φωτισθῇ ὑπ' αὐτοῦ.¹

Η ΚΑΤΑ ΜΕΣΟΝ ΟΡΟΝ ΔΙΑΡΚΕΙΑ ΤΗΣ ΖΩΗΣ

Κατὰ τὰς τελευταίας ἐρεύνας τῆς στατιστικῆς ἡ κατὰ μέσον ὄρον διάρκειά τῆς ζωῆς εἶνε διὰ τοὺς Ἰερεῖς 65 ἔτη, διὰ τοὺς ἐμπόρους 62, διὰ τοὺς λογίους καὶ τοὺς γεωργοὺς 61, διὰ τοὺς στρατιώτας 59, διὰ τοὺς νομικοὺς 58, διὰ τοὺς καλλιτέχνας 57, καὶ διὰ τοὺς ἱατροὺς 56 ἔτη. Ὡς πρὸς τὰς διαφόρους χώρας παρουσιάζεται ἡ ἀκόλουθος ἀναλογία· διὰ τὴν Ῥωσίαν 21, διὰ τὴν Πρωσίαν 29, διὰ τὴν Ἑλβετίαν 34, διὰ τὴν Γαλλίαν 35, διὰ τὸ Βέλγιον 36, καὶ διὰ τὴν Ἀγγλίαν 38 ἔτη.

Ἰπολογίζεται ὅτι ὀλίκληρος ὁ πληθυσμὸς τῆς γῆς ἀνέρχεται εἰς χίλια ἑκατομμύρια· ἐξ αὐτῶν ἀποθνήσκουσι κατ' ἔτος 333,333,333 ἄτομα, ἦτοι καθ' ἑκάστην 91,824, καθ' ὥραν 3,780, κατὰ πᾶν λεπτόν τῆς ὥρας 60, καὶ ἐπομένως εἰς ἄνθρωπος ἀποθνήσκει κατὰ πᾶν δευτερόλεπτον. Ἐξ αὐτῶν τὸ τέταρτον ἀνήκει εἰς τὴν παιδικὴν ἡλικίαν, τὸ δὲ ἕμισυ εἰς ἡλικίαν μικροτέραν τοῦ 20^{ου} ἔτους. Ἐκ 1000 ἀνδρῶν οἱ 10 φθάνουσιν εἰς ἡλικίαν 65 ἐτῶν, 2 εἰς ἡλικίαν 80 καὶ εἰς ἡλικίαν 400 ἐτῶν. Ὅσον βραχεία καὶ ἂν ὑποτεθῇ ἡ ζωὴ μας, εἶνε μακρὰ παραβαλλομένη πρὸς τὴν ζωὴν τῶν λοιπῶν ὄντων τῶν συγκατοικούντων μεθ' ἡμῶν τὴν γῆν. Μόνη ἡ φάλαινα, ὁ ἔλεφας καὶ πτηνὰ καὶ ἐρπετὰ τινὰ εἶνε μακροβιώτερον τοῦ ἀνθρώπου. Ὁ ρινόκερος καὶ ὁ

ἵπποπόταμος ζῶσι κατὰ μέσον ὄρον 70 ἔτη, ἡ κάμηλος 50, ἡ ἔλαφος 30, ὁ ἵππος καὶ ὁ ὄνος 25 περίπου· ὁ κύων 18, τὰ πρόβατα, αἱ αἰγες καὶ αἱ δορκάδες 12, ἡ κοινὴ γαλῆ 10, οἱ λαγωοὶ καὶ τὰ κουνέλια 8 τὸ πολὺ, οἱ ποντικοὶ 5-6 ἔτη.

X.

ΑΛΗΘΕΙΑΙ

* * * Ἡ ἐπιστήμη εἶνε διὰ τινὰς ἀνθρώπους ἡ μεγάλη καὶ οὐρανία θεότης· ἀλλὰ διὰ τοὺς πλείστους δὲν εἶνε ἢ μία καλὴ ἀγγελία ἀπὸ τῆν ὁποῖαν ἀμέλγουσι τὸ βούτυρον των. (Schiller.)

* * * Ὅστις διὰ τῆς ὀλιγαρκείας, τῆς οἰκονομίας καὶ τῆς τάξεως ἐκ τοῦ πλεονάσματος τῶν ἐσόδων αὐτοῦ σχηματίζει περιουσίαν, ἐστὶ πλούσιος· μεταξὺ τῶν πλουσίων, ὅσον μικροὶ καὶ ἂν ὦσιν οἱ πόροι αὐτοῦ. Οἱ λεγόμενοι πλούσιοι, ἵνα ἀνθέξωσιν εἰς τὰς μωρὰς δαπάνας, ἀξέπιδι μᾶλλον καὶ μᾶλλον ἀπαιτοῦσιν αἱ ὀλέθρια αὐτῶν ἔξεις, ἀναγκάζονται ν' ἀπαλλοτριώσωσι τὴν ἐλευθερίαν καὶ τὴν ἀνεξαρτησίαν αὐτῶν, νὰ ἐπιζητήσωσι τὴν χάριν τῶν μεγάλων, νὰ τρέμωσιν ἐνώπιον τῶν δανειστῶν. Ἄλλ' ὁ τοῖς ὀλίγοις ἀρκούμενος καὶ δαπανῶν ὀλιγώτερα, ἢ ὅσα παρέχει αὐτῷ ἡ ἐπιμέλειά του, διατηρεῖ αἰετοτε τὴν ἀνεξαρτησίαν αὐτοῦ, εἰς οὐδενὸς τὰς τυραννικὰς διαταγὰς ἀναγκάζεται νὰ ὑπακούῃ, οὐδένα δανειστὴν φοβεῖται, οὐδένα εὐεργέτην ἐπιζητεῖ. (Zschokke.)

* * * Ἐκτίμα τὴν φιλίαν ἐκείνου, ὅστις παρίσταται σοι ἐν ὥρᾳ θυέλλης· σμῆνη ἐντόμων θέλουσι σὲ περιστοιχεῖ ἐν καιρῷ αἰθρίας ὑπὸ τοῦ ἡλίου τὴν λάμψιν.

* * * Ἡ κολακεία εἶνε ἐπίθεσις· ὁ κολακεύων ζητεῖ νὰ σοῦ ἀφαιρήσῃ τι. Πρόσεχε λοιπὸν καὶ ἀμύνου ὡς πρὸς ἐχθρόν.

ΠΡΑΚΤΙΚΑΙ ΓΝΩΣΕΙΣ

Καθαρισμὸς τῶν ἐκ μαρμάρου προτομῶν καὶ ἀγαλμάτων.

Ὅταν μαρμάρινοι προτομαὶ καὶ ἀγάλματα ρυπαίνωνται ὑπὸ λιπαρῶν οὐσιῶν, καθαρίζομεν αὐτὰ διὰ τοῦ ἐπομένου μέσου. Λαμβάνομεν ζατὸν, τὸ ὁποῖον διαθρέχομεν ἐντὸς βευστῆς καυστικῆς σόδας καὶ περιφέρομεν αὐτὸ ἐφ' ὅλων τῶν μερῶν τῆς προτομῆς ἢ τοῦ ἀγάλματος· μετὰ δύο ὥρας δὲ πλύνομεν αὐτὰ διὰ καθαροῦ ὕδατος, μεταχειριζόμενοι πρὸς τοῦτο μαλακὸν σπόγγον, καὶ τὰ ἀφίνομεν νὰ ξηρανθῶσι καλῶς. Τὸ χλωροῦχον ὕδωρ, ὅπερ παρασκευάζεται με 60 γραμμ. χλωριούχου εἰς ἓν λίτρον ὕδατος, (312 δράμια τῆς ὀκτῆς), δύναται μετ' ἐπιτυχίας ν' ἀντικαταστήσῃ τὴν σόδα. Τὸ ὕδωρ τοῦτο λευκαίνει τὸ μάρμαρον πλείτερον ἢ ἡ σόδα.

1. Ἐβν. Παρεδέρηου.